

І.В. Руденко, канд. екон. наук, доц. (*ХТЕК КНТЕУ, Харків*)

А.В. Непран, канд. екон. наук, доц. (*ХТЕК КНТЕУ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОГО НАВЧАННЯ В УКРАЇНІ

Нові умови існування людини в суспільстві, поява так званого «цифрового» покоління студентів вимагає нових підходів і кроків у реалізації освітнього процесу, перегляду навчальних цілей та шляхів їх досягнення. Реформування освітнього процесу в Україні зумовило розвиток концепції студентоцентрованого навчання, спрямованого на підготовку висококваліфікованого конкурентоспроможного фахівця. Провідною якістю професійної компетенції такого фахівця має бути здатність до дослідницько-інноваційного типу мислення, безперервної самоосвіти та професійного розвитку, до творчої активності, самостійності, відповідальності.

Слід наголосити, що студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання передбачає:

1) повагу та врахування різноманітності студентів та їх потреб, уможливлення гнучких навчальних траєкторій;

2) врахування та використання різних способів надання освітніх послуг;

3) гнучке використання різноманітних педагогічних методів;

4) регулярне оцінювання та корекцію способів надання освітніх послуг та педагогічних методів;

5) заохочення відчуття автономності у того, хто навчається, із забезпеченням відповідного супроводу та підтримки з боку викладача;

6) сприяння взаємній повазі в стосунках «студент – викладач»;

7) наявність належних процедур для розгляду скарг студентів [1].

Вищезазначене демонструє зміщення акцентів в освітньому процесі з викладання на навчання. Студент стає центральною фігурою освітнього процесу, виступає повноправним суб'єктом відносин, бере на себе певну відповідальність за власне навчання. І завданням закладу освіти стає створення саме такої атмосфери, яка стимулює самопідготовку здобувачів. Їх здатність постійно навчатися і розвиватися має стати найважливішою навичкою, що дозволить реалізувати найважливішу концептуальну ідею неперервної освіти «Навчатися тому, що потрібно, у будь-який час, у будь-якому місці». Таким чином відбувається підготовка здобувачів освіти до існування в

новому інформаційному суспільстві, в якому комунікативна та самоосвітня компетентності є ключовими.

Переміщення особистості студента в центр процесу вимагає змін багатьох факторів, у тому числі й типу взаємин «викладач – студент». Слід зауважити, що при студентоцентрованому навчанні не зменшується, а змінюється роль викладача. Він має стати для здобувача освіти референтною особистістю, яка перетворюється на систематизатора та коректора знань у процесі засвоєння нової інформації, забезпечує консультування та мотивацію тих, хто навчається. Для цього потрібно використання нових методичних та методологічних підходів у процесі формування компетентностей майбутнього високоосвіченого та конкурентоспроможного фахівця. Йдеться насамперед про впровадження інформаційно-комунікативних технологій, які інтенсифікують процес навчання, підвищують його ефективність. Саме тому сучасні засоби навчання доповнюються новими мультимедійними комп'ютерними програмами, дистанційними курсами, інтернет-технологіями, які дають змогу не тільки доступно подати необхідний матеріал, а й вдало його використати, перевіривши основні знання, уміння й навички студентів. Тому все більшого значення останнім часом набуває теорія і практика використання комп'ютерних і мережевих технологій у навчанні [2].

Безумовно, комп'ютерні технології не повинні замінити живе спілкування викладача та студента, але їх варто застосовувати там, де необхідно організувати творчий процес, зосередити чи переключити увагу студентів, наголосити на головних моментах, створити можливість неформальної дискусії, використати ініціативність студентів, їхнє креативне мислення. Це дозволить здобувачам освіти навчитися діагностувати проблему, аналізувати шляхи її вирішення, визначати найоптимальніший з них і доводити його правильність, що має велике значення у майбутній професійній діяльності.

Список джерел інформації

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Ухвалено Міністерською конференцією в Єревані, 14–15 травня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.britisheuniversity.org.ua/sites/default/files/standards-and-> (дата звернення: 20.06.2020).

2. Гаркуша Н. М. Сучасні технології навчання у вищій школі / Н. М. Гаркуша, І. В. Руденко // Модернізація вищої освіти та проблеми управління якістю підготовки фахівців : матеріали XII Всеукр. наук.-метод. конф., 25.09.2015. – Харків : ХДУХТ, 2015. – С. 41–42.